de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

De minister voor Rechtsbescherming
drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

[redacted]

datum 27 november 2019
doorkiesnummer [redacted]
e-mail [redacted]
ons kenmerk [redacted]
uw kenmerk [redacted]
bijlage(n) -
onderwerp Advies inzake de wijziging van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene wet inzake rijkbelastingen, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren in verband met enkele wijzigingen in het belang van de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling van de hoogste rechtscolleges

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 8 oktober 2019, met bovengenoemd kenmerk, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake de wijziging van de Algemene wet bestuursrecht, de Algemene wet inzake rijkbelastingen, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren in verband met enkele wijzigingen in het belang van de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling van de hoogste rechtscolleges (het 'Wetsvoorstel').

HET WETSVOORSTEL

In het Wetsvoorstel wordt voorgesteld om de figuur van amicus curiae in procedures bij de hoogst bestuursrechters wettelijk te verankeren. Hiermee kunnen ook anderen dan de bij de rechtszaak betrokken partijen de gelegenheid krijgen om in de betreffende zaak een inbreng te leveren.
In het Wetsvoorstel wordt ook voorgesteld om de mogelijkheid van zogeheten kruisbenoemingen tussen de hoogste rechtscolleges te completeren.
Beide voorstellen hebben ten doel de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling te bevorderen en passen in de in het regeerakkoord neergelegde ambitie om de rechtspraak effectiever en meer bij de tijd te laten zijn.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[1]

[1] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

ADVIES

Kruisbenoemingen
De Raad merkt allereerst op dat met de kruisbenoemingen, ook al spreekt de memorie van toelichting van "de breed levende wens om geen ingrijpende institutionele wijzigingen aan te brengen", toch een institutionele wijziging in de organisatie van de hoogste bestuursrechtspraak wordt aangebracht. Die wordt volgens de toelichting gerechtvaardigd door het versterken van de rechtseenheid. Maar uit het vervolg van de toelichting blijkt dat die versterking feitelijk ("in de praktijk") enkel en alleen ziet op de Hoge Raad en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en dus niet ook op de CRvB en het CBb. Daarmee dreigt - onbedoeld - afbreuk te worden gedaan aan de beoogde versterking van de rechtseenheid. Verder wordt de "lacune" waarvan de toelichting spreekt slechts voor een beperkt deel ingevuld. Naar de opvatting van de Raad is dat overigens niet nodig. De in voetnoot 14 opgenomen motivering is daarvoor niet dwingend. De in voetnoot 14 vermelde praktijk vloeit voort uit het standpunt van de Hoge Raad dat de daar bedoelde cassatietaak in de weg zou staan aan deelname van leden van de CRvB en het CBb aan de rechtspraak van de Hoge Raad. CRvB en CBb hebben evenwel aangegeven mogelijkheden te zien om bij de praktische vormgeving rekening te houden met het bestaan van deze – voor de CRvB beperkte en voor het CBb zeer geringe – cassatietaak.

Het is de Raad verder opgevallen dat zijn op pagina 7 van de toelichting vermelde advies niet helemaal in de juiste context wordt geplaatst. De Raad pleitte er toentertijd voor, uitgaande van het overblijven van slechts twee hoogste (bestuurs)rechters, dat leden van die colleges aan elkaars rechtspraak zouden kunnen deelnemen. Thans moet, gelet op het voortbestaan van de vier hoogste (bestuurs)rechters, dat toenmalig pleidooi vanzelfsprekend naar de actuele situatie worden geplaatst en verstaan.

De Raad geeft ten slotte in overweging de volzin op pagina 6 van de toelichting die begint met "Dat sluit overigens niet uit …" te schrappen. Het is immers aan de vier betrokken colleges om te bepalen of de tot dusverre gevolgde en afgesproken praktijk wel of niet genuanceerd zou moeten worden.

Amicus curiae
De Raad volstaat met slechts een redactionele opmerking: in artikel 8:12b, derde lid, van de Awb ontbreekt na "binnen": door.

WERKLAST

De Raad verwacht naar aanleiding van dit Wetsvoorstel geen substantiële gevolgen voor de werklast.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak kan zich (op hoofdlijnen) verenigen met het Wetsvoorstel en spreekt daarvoor zijn waardering uit. De Raad vraagt u om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken dan wel aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

[redacted]

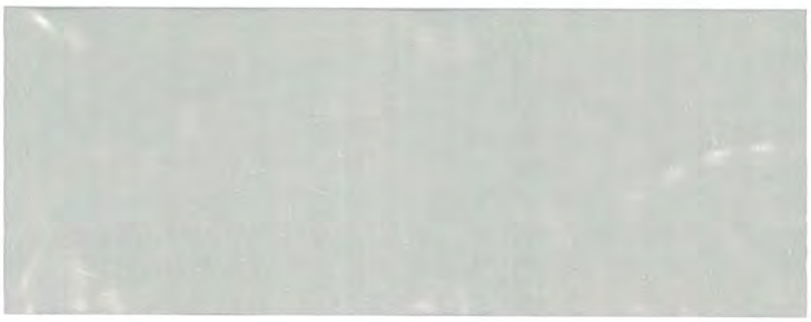
Voorzitter Raad voor de rechtspraak

[redacted]

de Rechtspraak

Raad voor de Rechtspraak

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas



Gezien scankamer
JenV
28 NOV. 2019

FMHaaglanden
28 NOV. 2019
Ontvangen

Postbus 90613, 2509 LP Den Haag